



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum**

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In  
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim  
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

**Leonardelli, Bonaventura**

**Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739**

Q. 2. An quando dubitatur, utrum percussio in personam Clerici facta  
gravis sit, vel levis? judicanda sit potius gravis, quàm levis, aut è contra?

**urn:nbn:de:hbz:466:1-41144**

ne Uxoris intelligi quamcunque sponsam de presenti, quæ coram Parocho, & testibus matrimonium contraxit. Ratio est, quia matrimonium ratum, etsi nondum per copulam consummatum, est adhuc verè matrimonium, quale etiam fuit matrimonium inter S. Josephum, & SS. Dei matrem semper Virginem: Unde juxta *l. r. t. 17. p. 2.* cum sponsa de presenti verè committitur adulterium, & violatur alienus thorus, & jus Civile æquè concedit viro accusationem hujus adulterii, quàm adulterii in matrimonio consummato, eademque pugnat ratio textus suprà cit. utpote quæ etiam in hac materia exorbitante, & odiosa suadet, nomine Uxoris comprehendi etiam sponsam de presenti; nam mens Pontificis fuit excusare maritum ab hac excommunicatione ob injuriam adulterii gravissimam sibi illatam, ob quam etiam jure civili conceditur viro accusatio, & quia justum talem dolorem compescere difficillimum est, uti habetur *l. Gracchus 4. c. ad l. Jul. de adult.* hæc autem ratio militat pro quacumque sponsa de presenti, cum verè cum illa committatur adulterium, violaturque thorus alienus, ut dictum est suprà. Accedit, quod etiam sponsus, & sponsa de presenti, qui nondum matrimonium consummaverunt, aliquando vocentur vir, & uxor *c. omnes Rex, c. cum initiatur, C. Conjuges, C. conjugium 27. q. 2.* constatque etiam ex *c. 1. Matth.*

*Jacob genuit Joseph. Virum Maria; & noli timere accipere Mariam Conjugem tuam.* Hæc tamen doctrina extendenda non est ad sponsam de futuro utpote, quia odia sunt restringenda, nec sponsa de futuro verè ac propriè est uxor, nec cum illa adulterium à sponso committitur, quod à S. Th. 2. 2. q. 154. a. 8. dicitur violatio alieni thori. Thorus autem ante matrimonium de presenti non conceditur sponsis. Ex quibus colliges, Cajum in casuposito etsi graviter peccasset, nullam tamen ex hoc capite incurrisse excommunicationem, tenore cit. *cap. si verò de sent. excommunicat.* & simul responsionem ad rationem in contrarium.

Ad 2. Q. notandum est, duplicem Clerici percussione[m] distinguere, modicam, sive levem, & gravem, sive enormem; quænam autem æstimanda sit gravis, quænam levis, certa regula universaliter tradi nequit, sed judicio prudentum ex presentibus circumstantiis discernendum relinquitur; & licet in extravag. quæ incipit: *Perleddis* apud Molin. *D. 57.* Navar. & alios, levis percussio censeatur, si fiat palmâ, pugno, pede, baculo, lapide, & similibus, quæ nullam maculam, neque suggillationem carni relinquant, id tamen universalis regula esse nequit; nam non solum ex facto, sed ex aliis circumstantiis personarum v. g. si quis Episcopum, aut Prælatum suum

suam percutiat: item locorum, temporum, modique percutiendi, & lædendi, quod leve est, potest evadere grave, & enorme, ut si Religiosus sæcularem Clericum cum scandalo in loco publico percutiat, &c. Injuria tamen seu percussio enormis, seu gravis potissimum ex facto æstimatur, uti notat Molina l. c. uti si alicui detruncatum sit membrum, vel ita debile redditum, ut suo munere amplius fungi non possit, aut non nisi ægrè; vel si processum est ad sanguinis effusionem, per quam hæc intelligitur copia sanguinis, ut notant communiter DD. cum Gloss. C. cum illorum de sent. excomm. verb. effusionem sanguinis. Unde ad enormem, & gravem percussione[m], seu injuriam non sufficit, si modica sanguinis copia effundatur; nec sufficit semper multi sanguinis effusio, nisi sit conjuncta cum notabili læsione, ut per se patet, & ex extravag. citt. nam si læsio sit modica, & tamen ex ea multum sanguinis effundatur ex eo capite, quod membrum læsum sit valde aptum, ut ex eo multum sanguinis fluat, ut si nares lædantur, injuria non censetur idcirco atrox, seu gravis: Contra si læsio ex vulnere, ictu, dentium evulsione, multorum capillorum extractione, aut alia ex circumstantia sit admodum gravis, injuria quoque erit gravis, seu enormis, esto parùm, vel nihil sanguinis effundatur. Enormis, seu atrox interdum sumitur pressè, ac

proprie non solum, ut distinguatur à levi, sed etiam à mediocri, quæ media est inter levem, & enormem, ut si alicui percussione non admodum gravi dens excutiat &c. Aliquando verò, quæcunque injuria, quæ levis non est, atrox, & enormis appellatur.

Notandum 2. quamvis ab initio absolutio ab hac excommunicatione ob Clerici percussione[m] contracta, fuerit universim Apostolicæ sedi reservata, ut patet ex can. si quis suadente Diabolo, postea tamen concessum est Episcopis, ut & ipsi absolvere ab hac excommunicatione possint, si percussio, ob quam incurritur, sit duntaxat levis, ut patet ex C. pervenit de sentent. excomm. & tenet communis DD. contra quosdam existimantes, in eo cap. non concedi jus, sed solum speciale privilegium concessum esse; absolutio tamen ab excommunicatione contracta ob percussione[m] Clerici gravem, seu enormem de jure communi semper reservatur sedi Apostolicæ: Unde expedit scire, quænam percussio, seu injuria sit levis æstimanda, quænam gravis censenda, & quid dicendum in dubio de illius gravitate, & levitate; levitas autem hæc sumitur non pro culpa veniali, sed respectivè ad enormem; nam excommunicatio ob percussione[m] Clerici contracta, non incurritur nisi ob culpam lethalem juxta communem DD.

A a a 3

Ad

Ad propositum igitur Q. R. in dubio, an levis, anve gravis sit percussio, seu injuria, propendendum, judicandumque est, esse gravem, seu atrocem. Ita cum Navar. in man. c. 27. n. 92. Molina D. 57. Suarez de censur. D. 22. S. 1. Pal. tom. 6. D. 3. pun. 23. S. 4. al'isque communiter apud Dianam p. 9. tr. 4. R. 46. colligiturque ex Extravagante Perlectis, apud Navar. & Molin. l. c. cujus hæc sunt verba. *Perlectis &c. respondemus, percussio- nem levem esse pugni, palmae, manus, pedis, baculi, aut lapidis, quæ nullam maculam, neque Suggillationem carni- um relinquit, neque abscondit membrum, sine effractione dentium, sine evulsione multo- rum capillorum, sine effusione multi san- guinis. Nolumus tamen dicere, quod hujusmodi levis percussio, vel pugni, vel unguis, fiat atrox ob multi sanguinis esusionem. Ad judicandum tamen, quæ lesio sit levis, mediocris aut enor- mis, volumus diligenter perpendi non solum factum, sed etiam qualitatem ejus, & modum percutiendi, & læden- di cum omnibus suis circumstantiis loci, personæ, & aliis. Personæ, si est Ma- gister, Judex, pater, patronus, aut digni- tas, percussus injustè à subdito, aut alio se viliori; quia ex hoc interdum censentur graves injuria, quæ ex se sunt leves, aut mediocres. Et quia conditio nego- tii non patitur integram determinatio- nem hujus rei, relinquimus tuo arbitrio, ut declares, quæ sit levis, & quæ enor- mis injuria, admonentes, ut potius de- clines, in dubio esse percussio- nem gra- vem, & ab ea non posse absolvere, quam,*

*declarando levem esse, occasionem præ- beas lædendi Statutum Ecclesiasticum. Ne scilicet hujusmodi Clericorum percussores, & injuriam inferentes de vicina, & facili absolutione ab Episcopo obtinenda confisi, facilius, ac frequentius in atroces prorumpant percussiones.*

Ad 3. Q. R. Ad hoc, ut ob ma-  
 349  
 nuum violentarum injectionem in  
 eum, qui hoc privilegio gaudet, in-  
 curratur hæc excommunicatio, ne-  
 cesse est 1. ut talis injectio fiat sua-  
 dente Diabolo, hoc est, ut fiat illi-  
 citè sive ex natura rei, sive ex ju-  
 ris humani dispositione. 2. Ut sit  
 culpa lethalis, quia excommunica-  
 tio major, qualis etiam hæc est,  
 non incurritur, nisi ob culpam  
 mortalem, ut docet communis  
 DD. cum Navar. in Manu. c. 27.  
 Sylvest. verb. *excommunicatio*, Cajet.  
 Molina l. c. Unde non incurrit  
 hanc excommunicationem duo Ec-  
 clesiastici jocosè se invicem per-  
 cutientes, etsi aliquid iræ, & appe-  
 titus vindictæ interveniat, immodò  
 tamen attentata qualitate percussio-  
 nis, attentisque aliis circumstantiis  
 præsentibus non intercedat culpa  
 lethalis: uti neque Lajcus gravi-  
 ter quidem percutiens Clericum,  
 sed ex subito iracundiæ motu, ani-  
 mo omninò non, vel non plenè  
 advertente, ad id, quod agitur, seu  
 non libero libertate ad peccatum  
 mortale sufficiente, prout ad illud  
 non sufficiunt motus primò pri-  
 mus, & secundò primus. 3. Requiritur